

Előterjesztés
Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének
2023. szeptember 28-i rendes ülésére
a szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes
gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/2015. (II. 27.) önkormányzati
rendelete módosításáról

A képviselő-testületi ülés formája: nyilvános ülésen tárgyalandó

Elfogadásához szükséges többség: minősített többség

Az előterjesztést előzetesen tárgyalja: Népjóléti, Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság
Gazdasági és Jogi Bizottság

Előterjesztők:

Dr. Sándor Péterné

Fazekas Csilla

Timár Gyula

Marschall Máté

Gulyás Gergely Kristóf

Zsitnyák János

Varga Dániel

Dr. Patthy Szabolcs

I. ELŐTERJESZTÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

Hiába kaptunk rá ígéretet, a szóban forgó - *Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/2015. (II.27.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: szociális rendelet)* megújítására, annak átfogó korszerűsítésére mindeddig nem került sor.

A tapasztalat az, hogy a szabályok rettentően kötöttek, és egyáltalán nem ügyfélközpontúak, ennek köszönhetően a hasonló jövedelmi helyzetű kerületekhez képest is csak kevesen veszik igénybe az I. kerületi önkormányzat szociális támogatásait. Az sem könnyíti meg a kérelmezők és jogalkalmazók dolgát, hogy évente átlagosan 3 alkalommal, idestova 13 alkalommal került módosításra az önkormányzat szociális rendelete.

Éppen ezért a Képviselő-testület 299/2023. (V. 25.) önkormányzati határozatával megbízta a Népjóléti, Oktatási, Kulturális és Sport Bizottságot (a továbbiakban: Népjóléti Bizottság), hogy 2023. október 31. napjáig dolgozza ki a szociális rendelet korszerűsítésre irányuló rendelet tervezetét.

A döntésének megfelelően 2023. június 21-én kértük polgármester és jegyző asszonytól a rendelet-módosítás előkészítése érdekében a 2022. január 1. és 2022. december 31., valamint külön a 2023. január 1. és 2023. május 31. napja között a szociális rendelet alapján odaítélt támogatásokról szóló adatokat a helyi rendeletben szabályozottaknak megfelelően korosztályi bontásban. Mivel nem érkezett válasz, 2023. augusztus 21-én közérdekű adatigénylést nyújtottunk be. Az adatokat végül 2023. szeptember 6-án bocsátották rendelkezésünkre. Ezzel is akadályozni kívánták azt a munkát, amelyet a polgármesternek kellett volna elvégeznie azért, hogy a lakosság célzott, könnyen igénybe vehető és hasznos támogatásokban részesülhessen. A rendelet felülvizsgálata így olyan szabályokra terjedhetett csak ki, amelyek megítéléséhez komplex hatásvizsgálat elvégzésre nem volt szükség.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) rendelkezése alapján a szociális ellátás feltételeinek biztosítása az állam és szervei valamint a helyi önkormányzatok feladata. A helyi önkormányzatok a Szocvtv.-ben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak. A Szocvtv. 45. §-a értelmében a képviselő-testület a Szocvtv. rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján pénzbeli vagy természetbeni formában települési támogatást nyújt. A Szocvtv. 132. § (4) bekezdés g) pontja alapján felhatalmazást kap a települési önkormányzat, hogy rendeletben szabályozza a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait, amely alapján a képviselő-testület megalkotta a szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/2015. (II 27.) önkormányzati rendeletet, és az életviszonyok változásaival a rendelet módosítja, vagy a korábbi rendelete hatályon kívül helyezésével új rendeletet alkot.

Élelmiszertámogatás szabályai módosításának indokai:

A rendelet a jövedelem- és vagyonvizsgálaton túl rendszeres havi kiadások igazolásához és annak a jövedelemhez viszonyított arányától teszi függővé a támogatás megállapítását. A szabályozás bonyolult, felesleges adminisztratív terhet ró a kérelmezőkre és a döntéshozókra is. Az élelmiszertámogatás megállapítása nem áll közvetlen összefüggésben a lakásfenntartási és egyéb költségek mértékével. A kérelmező egy főre jutó havi nettó jövedelme már önmagában is indok (egyedülélő esetében 142.500,-Ft/fő, nem egyedül élő esetében 125.400, Ft/fő alatt van) a támogatás megállapítására.

Az élelmiszerek rendelet szerinti kategorizálása nem felel meg a kor követelményeinek. Alapvető, nem luxuscikknek számító élelmiszerek vásárlására sem biztosít lehetőséget, de olyan élelmiszerek sem vásárolhatók a támogatásból, amelyek a tartós betegségtől (pl.: inzulinrezisztencia, diabétesz), vagy ételintoleranciától szenvedők számára (pl.: laktóz-, gluténérzékenység) szükségesek a mindennapi élethez.

Évek alatt olyan élelmiszerek is megjelentek az élelmiszerüzletek kínálatában, amelyek fogyasztása az egészséges és/vagy reform táplálkozás része (pl.: köles, árpa, hajdina, bulgur). Ezek az élelmiszerek árban kedvezőek, és sok család fogyasztja őket, mitöbb, a gyermekétkeztetésbe is beépítésre kerültek, tehát nem idegenek a családok számára. Javasoljuk, hogy a tételes felsorolás helyett, az a néhány élelmiszer kerüljön meghatározásra, amelynek megvásárlása nem támogatott. Vagyis az alkohol, az energitalok és a chipsek.

A rendelet értelmében az élelmiszerkártya elvesztése esetén a kártya pótlásának költsége a kérelmezőt terheli. A költség áthárítása a szociálisan rászoruló személyre nem életszerű. A visszaélések kiszűrése a kártyák érvénytelenítésével megoldható.

A módosítás a kérelmezők a szolgáltatók és a hivatal munkatársainak is csökkenti az adminisztratív terheit.

Születési támogatás szabályai módosításának indokai:

Egy újszülött családba érkezése a szülők számára sok teendővel jár. A gyermekhez kapcsolódó ellátások igénylése (családi pótlék, anyasági támogatás stb.), mellett a gyermek személyes iratait is intézni szükséges (születési anyakönyvi kivonat, lakcímgazolvány, TAJ kártya stb). A szülők többségének nincs is tudomása arról, hogy a kerületi önkormányzat is támogatással köszönti az újszülött kerületieket. Ennek érdekében javasoljuk, hogy a 120 nap helyett 180 napra (6 hónap) módosuljon a kérelem benyújtásának időtartama, hogy azok is támogatásban részesülhessenek, akik későn értesültek arról. A módosítás adminisztratív terhet nem eredményez.

Az ünnepi támogatás szabályai módosításának indokai:

Az ünnepi támogatás összege évek óta nem változott, az ünnepi készülődéshez a támogatási összeg emelésével és differenciálásával tud valódi segítséget nyújtani az önkormányzat. Javasoljuk ezért az ünnepi támogatás 8000 Ft-ról 15 000 Ft-ra történő emelését jogosultanként, a gyermekes családok esetében pedig gyermekenként 15 000 Ft, de legfeljebb 45 000 Ft összegben meghatározni. Ezzel a módosítással a gyermekesek, nagycsaládosok terhei arányosabban kerülnek támogatásra.

A fűtési idényben igénybevehető támogatás szabályai módosításának indokai:

Mivel az eredeti szándékhoz képest a tavalyi évben és idén is nagyon kevesen vették eddig igénybe a támogatást, az eredeti kezdeményezésnek megfelelően könnyíteni kellett a szabályokon.

Tájékoztatjuk a Képviselő-testületet, hogy jelen döntésnek van költségvetési vonzata. A módosítások alapján bekövetkező költségvetési kiadás növekményt csak becsülni lehet. A havi rendszerességgel járó pénzbeli és természetbeni ellátás a kérelem benyújtása hónapjának első napjától illeti meg a kérelmezőt és 1 év időtartamra kell megállapítani, a fűtési támogatást fűtési idényre.

Az élelmiszertámogatás havi összege 15 000 Ft. A módosítás a jogosultak körét bővíti. Az év hátralévő részében elsősorban a korábban elutasított kérelmezők (rendelkezésre álló információk alapján 12 fő) ismételt kérelem benyújtására lehet számítani. A módosítás költségigénye minimális, még 20 fő esetén sem éri el az 1 millió forintot ez év végéig.

A fűtési idényben igénybevehető támogatások tavalyi bevezetése óta mindösszesen 49 fő vette igénybe a támogatást, és 9 fő elutasítására került sor. A támogatás havi összege 10 000, illetve 20 000 Ft. Átlagosan 15 000 Ft-tal számolva a 9 fő esetében az 500 000 Ft-ot sem éri el a 2023. évben biztosítandó fedezet. 20 fővel számolva szintén egymillió forint alatti költségigénnyel lehet számolni 2023. évben.

Húsvét alkalmából 1221 fő részesült idén ünnepi támogatásban, gyermek nem volt a kérelmezők között. A támogatás 8000 Ft-ról 15000 forintra történő emelése esetén az ünnepi támogatásra ünnepenként 18 315 000 Ft fedezetre lesz szükség.

A szociális rendelet módosításból eredő 2023. évet terhelő kiadásnövekedés fedezete a K4 Ellátottak pénzbeli juttatásai kiemelt előirányzaton rendelkezésre áll.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.) 46. § (1) bekezdése alapján az ülés nyilvános, Möt. 50 §-a alapján levezethető főszabály szerint a képviselő testület minősített többséggel szavaz.

Kérjük a tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés, valamint a rendeletalkotási javaslat és annak mellékletét képező, a szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló rendelet-tervezet megtárgyalására és elfogadására.

II. DÖNTÉSI JAVASLAT

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotja a szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló .../2023....() önkormányzati rendeletet az előterjesztés melléklete szerint.

AZ ELŐTERJESZTÉS MELLÉKLETE:

1. melléklet: rendelet tervezete
2. melléklet: rendelet indokolása
3. melléklet: előzetes hatásvizsgálat a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX törvény 17. §-a alapján

Budapest 2023. szeptember 20.

1. melléklet az előterjesztéshez

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének .../.... (...) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete módosításáról

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 1. § (2) bekezdésében, a 25. § (3) bekezdés b) pontjában, a 32. § (3) bekezdésében, valamint a 45. §-ában és a 132. § (4) bekezdés g) pontjában e rendelet 1. § - 3. §-ai tekintetében kapott felhatalmazás alapján a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdés 11 a. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/2015 (II.27.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 12. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az élelmiszertámogatás az alábbi élelmiszerek/termékek vásárlására nem fordítható:

- a) alkohol, alkoholos frissítők, alkohol tartalmú élelmiszerek,
- b) energiatalok,
- c) chipsek, sós snackek.”

2. §

A Rendelet 34/B. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Méltányosságból havi rendszerességgel fűtési idényben igénybevehető támogatásra jogosult az a kérelmező, aki

- a) egyedülélő és a havi jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 1125 %-át, vagy
- b) nem egyedülélő és a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 1000 %-át és
- c) a lakásfenntartás elismert havi költsége a háztartás havi összes jövedelmének 15 %-át eléri.”

3. §

A Rendelet

- a) 12. § (2) a) pontjában az „igazolásokat,” szövegrész helyébe az „igazolásokat és” szöveg,
- b) 24. § (5) bekezdésében a „120” szövegrész helyébe a „180” szöveg,
- c) 30. § (2) bekezdés a) pontjában a „8000” szövegrész helyébe a „15 000” szöveg,
- d) 30. § (2) bekezdés b) pontjában a „családonként 8000 Ft” szövegrész helyébe a „gyermekenként 15 000 Ft, de családonként legfeljebb 45 000 Ft” szöveg,
- e) 35/B. (3) bekezdésében a „(1)-(2)” szövegrész helyébe a „(1) és (4)” szöveg,
- f) 35/B. § (5) bekezdés a) pontjában a „(1)” szövegrész helyébe az „(1) és (4)” szöveg,
- g) 35/B. (6) bekezdés a) pontjában a „pontja, a (2) és (3) bekezdése” szövegrész helyébe „és a (3) bekezdés” szöveg,
- h) 35/B. (8) bekezdésében az „egy alkalommal” szövegrész helyébe az „ egy fűtési szezonra, egy alkalommal” szöveg

lép.

4. §

Hatályát veszti a Rendelet

- a) 12. § (1) bekezdésében a „tartósan létfenntartási gonddal küzdő” szövegrész”;
- b) 12. § (2) b) pontja,
- c) 12. § (3) bekezdése,
- d) 12. § (10) bekezdésében „- a jogosult költségére -” szövegrész”,
- e) 29. § (1) bekezdésében a „a 80. életévét betöltötte, vagy” szövegrész,
- f) 35/B. § (2) bekezdése,
- g) 35/B. § (5) bekezdés b) pontja, és cb) alpontja szövegrész.

5. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Budapest, 2023. szeptember „.....”

Váradiné Naszályi Márta
polgármester

Czukkerné dr. Pintér Erzsébet
jegyző

2. melléklet az előterjesztéshez

Általános indokolás

A folyamatosan változó életviszonyok miatt rendszeresen felül kell vizsgálni *Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/2015 (II.27.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet)* alkalmazása során szerzett tapasztalatokat. A Rendelet jelen módosítása ezen változásokat követi nyomon.

A Rendelet az élelmiszertámogatás esetében jövedelem és vagyon vizsgálaton túl rendszeres havi kiadások igazolásához és annak a jövedelemhez viszonyított arányától teszi függővé a támogatás megállapítását. A szabályozás bonyolult, felesleges adminisztratív terhet ró a kérelmezőkre és a döntéshozókra is. A jövedelemigazoláson és vagyonvizsgálaton túl a kérelmezőknek számtalan dokumentumot kell becsatolniuk, hogy igazolják a Rendeletben elismertnek tekintendő rendszeres havi kiadásokat.

Az élelmiszerek rendelet szerinti kategorizálása nem felel meg a kor követelményeinek. Alapvető, nem luxuscikknek számító élelmiszerek vásárlására nem biztosít lehetőséget a jelenlegi szabályozás, továbbá nem nyújt lehetőséget olyan élelmiszerek vásárlására sem, amelyek a tartós betegségtől (pl.: inzulin rezisztencia, diabétesz), vagy ételintoleranciától szenvedők számára (pl.: laktóz-, glutén érzékenység) szükségesek a mindennapi élethez.

Évek alatt olyan élelmiszerek is megjelentek az élelmiszerüzletek kínálatában, amelyek fogyasztása az egészséges és/vagy reform táplálkozás része (pl.: köles, árpa, hajdina, bulgur). Ezek az élelmiszerek árban kedvezőek, és sok család fogyasztja őket. A gyermekétkeztetésébe is beépítésre kerültek ezek a termékek, tehát nem idegenek a családok számára.

A változtatásokkal a támogatotti kör szélesebb körben tud hozzájutni az alapvető élelmiszerekén túl a speciális vagy reform élelmiszerekhez is. Azok az üzletek, ahol az élelmiszertámogatás érvényesíthető, sokkal könnyebb helyzetbe kerülnek, hiszen néhány, nem megvásárolható terméket kell kizárólag számon tartaniuk.

A rendelet értelmében az élelmiszerkártya elvesztése esetén a kártya pótlásának költsége a kérelmezőt terheli. A költség áthárítása a szociálisan rászoruló személyre nem életszerű. A visszaélések kiszűrése a kártyák érvénytelenítésével megoldható.

A módosítás a kérelmezők a szolgáltatók és a döntéshozók esetében is az adminisztratív terhek csökkenésével jár.

Egy újszülött családba érkezése a szülők számára sok örömmel és sok teendővel jár.

A születési támogatáshoz szükséges kérelem benyújtása időtartamának 120 nap helyett 180 napra módosítása a kérelmezők számára kedvező, adminisztratív terhet nem eredményez.

Az ünnepi támogatás összege évek óta nem változott, az ünnepi készülődéshez a támogatási összeg emelésével és differenciálásával tud valódi segítséget nyújtani az önkormányzat.

A fűtési támogatás szabályai több alkalommal kerültek már módosításra. Annak érdekében, hogy a kezdeményezők eredeti szándéka megvalósuljon, valamint, hogy a diszkriminatív rendelkezések ne tegyenek különbséget a kérelmezők között, szükséges a Rendelet módosítása, pontosítása, a méltányossági szempontok átalakítása és rendeleten történő átvezetése, amely adminisztratív terheket csökkent.

A javasolt szabályozás európai uniós jogból eredő kötelezettséget nem érint. A Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (3) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet tervezetéhez tartozó, a megalkotását megelőzően rendelkezésre álló, végső előterjesztői indokolást a Nemzeti Jogszabálytárban kell közzétenni.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet alapján nyújtható élelmiszer támogatásból nem megvásárolható élelmiszerek/termékek körét határozza meg.

A 2. §-hoz

A fűtési idényben igénybevehető támogatás méltányosságból való megállapításának szabályait határozza meg.

A 3. §-hoz

Szövegcsere módosításokat tartalmaz a születési támogatás kérelmezésre nyitva álló időtartam, az ünnepi támogatás összegének módosítása és a fűtési idényben igénybevehető támogatás szabályainak pontosítása érdekében.

A 4. §-hoz

Hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz.

Az 5. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezéseket tartalmaz.

3. melléklet az előterjesztéshez

Hatásvizsgálat

1. **A jogszabály társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásai:** A Rendelet megalkotása társadalmi, gazdasági és költségvetési hatásokkal jár, az önkormányzat kiadásainak emelkedését eredményezi.
2. **A jogszabály környezeti és egészségi következményei:** A Rendeletnek közvetlen környezeti és egészségi következményei nincsenek.
3. **A jogszabály adminisztratív terheket befolyásoló hatásai:** A Rendelet elfogadásának bürokratikus következménye várható, megnövekszik a kérelmek és a lefolytatandó közigazgatási hatósági eljárások száma, ugyanakkor egyes eljárások egyszerűsítésével, a benyújtandó dokumentumok számának csökkentésével az adminisztratív terhek mérséklődnek.
4. **A jogszabály megalkotásának a szükségessége, a jogalkotás elmaradásának a várható következményei:** Továbbra is hatályban marad a jelentős adminisztratív terheket tartalmazó rendeleti szabályozás. A kor követelményeinek megfelelő, valamint egészségügyi okok miatt szükséges élelmiszerek megvásárlását jelenleg nem teszi lehetővé a Rendelet. Támogatásra jogosult kérelmezők a rövidebb kérelembenyújtási határidő miatt elesnek a támogatástól. A támogatás tartalma, mértéke nem éri el a kiváltani kívánt társadalmi hatást.
5. **A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:** A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak, a pénzügyi fedezet a Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat 2023. évi költségvetéséről szóló 2/2023. (II. 28.) önkormányzati rendeletében rendelkezésre áll.